השוחט פרק שני חולין

לה.

דליכא כזית בכדי אכילת פרס. דחיוב אוכל תרומה בטומאת הגוף לא הוי אלא בכזית ואין שום אכילה כשיעור מצטרפת כין כזית לכל איסורין וכין ככותבת ליה"כ אם שהה מתחלת אכילת השיעור ועד סופה יותר מכדי אכילת פרס שכך נתנה תורה שיעור לשהיית אכילה בין המוגע שהקפידה תורה בשוהה כו שיעור אכילה לטמא נגדים ואותה אכילה נשתערה בחלי ככר של עירוב והיא ד' ביצים וכגזיר הדמע תבלי תרומה מועטין וכי אכיל מן המקפה פרס לא אכל מן התבלין כזית עד דאכל מן המקפה טפי מאכילת פרס ונטפי לא מצטרף כזית ואין כאן אכילת תרומה בטומאה אכל ראשון ושני אין נאכל בגזיר הדמע דאפילו בחולין מהני שני (ו) ועוד דשני פסיל ליה לתרומה דפתיכא ביה כך שמעתי. וקשיא לי מ"מ היכי פסיק ליה מידי דפסיל לגופיה לתרומה והא מוהכר הוא מלפסול את גופו דאמרינן ז)בפ"ח דיומא (דף פ:) אל תטמאו בהם ונטמתם בם ח) מכאן לטומאת גוייה דאוריימתא ואפילו למ"ד דרבנן איסורא מיהא איכא ועוד ליטמא דהש"ס דפריך (לה:) פסיקן ליה מידי דפסיל ליה לגופיה משמע דלאו מתבלי תרומה פריך אלא מדפסיקן ליה שלישי של חולין. וא"ל דבחולין גרידא קאי דישא דמתניתין הראשון שבחולין כו' והשלישי נאכל אפילו הוא גזיר הדמע ונגע בשני לטומאה וה"ל שלישי מותר לאוכלו והא הכא כיון דגזיר הדמע הוא ט) על כרחיך שנעשה על טהרת תרומה בעי למיכליה וה"ל חולין שנעשו על טהרת תרומה ואי אמרת שלישי דידהו פסיל גופא לתרומה קפיקן ליה להאי כהן מידי דפסיל לגופיה ואמי למיכל תרומה אבתריה. הנח לגזיר הדמע דליכא כזית בכדי אכילת פרס הלכך לאו חולין שנעשו על טהרת תרומה הוא דאמאי קרית ליה בטהרת תרומה משום תבלין דפתיכי ביה הנהו לית בהו כזית תרומה בכדי אכילת פרס דמקפה הלכך לא בעי למיכליהו בטהרת תרומה והוו להו חולין גרידי: **אסור לאכול.** בתרומה: **ומוסר ליגע.** והייגו נמי כדעולא (לד.) אלא דעולא איירי בשלישי דחולין שנעשו על טהרת תרומה ורבי יוחנן ט) איירי בשלישי דתרומה עצמה: **ה"מ.** דאמרינן נפסל מלאכול דמשמע אכל מותר ליגע היכא דשלישי שאכל הוה חולין אכל תרומה לא ואי מדרבי ח) כו': **אלא קדש מקודש.** אא"כ היה שלישי של קדש מקודש דהאי שלישי (י) עביד רביעי בקדש מעלה היא דרבנן דהא גבי מעלות דאמר בקדש קתני להו (חגיגה דף כ:) הה' מעלות אחרונות דאמרינן התם (שם כא:) לית להו דרבא דטומאה מדאוריימתא וכי תקינו רבנן בשלישי דקדש מקודש הוא דתקון. ואע"ג דמייתינן לה בק"ו ממחוסר כיפורים לאו ק"ו דאוריימתא הוא דהא משלישי דתרומה הוא דמייתינן יא) והיא גופה לאו כתיבא בהדיא ואסמכתא בעלמא הוא תדע דהא גבי מעלות תנייה וק"ו דכוותיה אמרינן במסכת סוטה בפרק כשם (דף כט:) דאמרינן ק"ו מאוכל הבא מתמת טבול יום דעביד רביעי בקדש והוא גופיה לאו מכתב כתיב ולא בק"ו אתי: **קדש מקודש.** קדש גמור שקדש גופו כגון בשר קרבן וחלות התודה שנאכלו הזבח עליהם ומנחות שקדשו בכלי אבל שלישי של קדש המקודש בקדושת פה לא והכי מפרש בברייתא דמסכת טהרות בפ"ק (ה"ד) וכיון דלא עביד רביעי לא פסיל לגברא וקפ"ד ד)וכ"ש חולין שנעשו על טהרת תרומה: **והא לאו קדש מקודש הוא.** וקפסיל ליה לגברא ואפילו שני נמי עביד ליה: **עומאה היא אצל הקדש.** ושלישי דידיה מספקינן ליה בשני לגבי קדש ומש"ה פסיל לגברא: **מדרס לפרושין.** הרי הן אצל פרושין כמדרס הזב דטומאת אדם והני נמי מטמו להו מדרבנן: **פרושין.** אוכלי חולין בטהרה: שמא

אבל תרומה בנגיעה נמי אסור. אע"ג דאין עושה רביעי ה"א דאסור ליגע דגזרינן שלא יבא לאכול: **האוכל** שלישי של חולין שנעשי על טהרת הקדש טהור לאכול בקדש. כמו שאינו עושה רביעי והא דנקט אוכל ולא נקט מגע שאינו עושה רביעי אם נגע בקדש רבותא נקט א) דהאוכל ממור ממגע דהא אוכל את שלישי הוי שני לקדש וא"ת לענין מאי הוי שלישי כיון דאוכלו הוי טהור אפילו לאכול בקדש וגם אם נגע בקדש אינו עושה רביעי ונראה דנ"מ לכי הא [דתנן] (דתניא) בפרק קמא דטהרות השרץ מטמא שלשה ופוסל אחד בקדש באיזה קדש אמרו בקדש מקודש כמו חלות תודה ורקיקי נזיר שנאכלו עליהן הזבח והמנחות שקדשו בכלי אבל חלות תודה ורקיקי נזיר אלא נאכלו עליהם הזבח ומנחות שלא קדשו בכלי אינן לא בקדש ולא בחולין אלא הרי הן כתרומה והשרץ מטמא בהן שנים ופוסל אחד והשתא לענין זה יש בהן שלישי דשוב אין שומטין עליהם הזבח ואין מקדשין המנחות בכלי דתו לא חזו לקדושת הגוף וא"ת רבי יצחק כמאן לא כר"א ולא כרבי יהושע דלרבה בר בר חנה לרבי יהושע אין בהן שלישי כלל ולעולא הא דקאמר רבי יהושע שלישי שני לקדש ב)היינו אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש אי כר"א הא אמר שלישי שלישי וא"ל דקסבר רבי יצחק דר"א ורבי יהושע לא איירו אלא בשלישי של חולין שנעשו על טהרת תרומה שטהרתה טומאה היא אצל הקדש (ג) אוכלין שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש טהור לאכול בקדש וא"ת תקשה מתניתין דטהרות לרבי יצחק דקתני שלישי שבתרומה פוסל ופירשתי לעיל דאיירי בנעשה על טהרת הקדש וי"ל דמסקינן תנאי היא:

אין לך דבר בו' **אלא** קדש מקודש בלבד. מה שפירש בקונטרס דרביעי בקדש מעלה דרבנן היא מדקתני לה בה' מעלות אחרונות בחומר בקדש דאמר התם דלית להו דרבא דטומאה דאוריימתא אין נראה דהא תניא נמי בה' מעלות אחרונות כלי מלגערף מה שבתוכו לקדש ולירוף הוי דאוריימתא לרבי (ד) יוחנן דפ"ק דפסחים (דף יט.) ואפילו רבי חייא בר אבא דפליג עליה התם ואמר ליקוף דרבנן הוא הא מיהו מוקי לה כר"ע ור"ע ס"ל שלישי בחולין דאוריימתא וא"כ רביעי בקדש נמי דאוריימתא דקרי כאן והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל ו)והא דקרי לרביעי בקדש בפרק ז)כל שעה (דף כד.) מעלה בעלמא לאו משום דהוי מדרבנן דהא הניא כפרתו אוכל בקדשים קרי ליה נמי התם ח)מעלה אע"ג דהוי דאוריימתא כדדרשינן בהעבל (יבמות עד:) וקאמר נמי התם דוהבשר לרבות עליה ולבונה הוי מעלה ולקמן (דף לו.) מוכיח מייה דחיבת הקדש דמכשרת דאוריימתא והא דאמר בפ' ז) ט)(כל הפסולים) (זבחים דף לד) גבי והבשר לרבות עליה ולבונה לפסולא בעלמא לאו פסולא בעלמא דרבנן אלא לאיסור דלאו למלקות דלא יאכל מרבה ליה אלא ליפסל מהקרבה קאמר דמקבל טומאה ולעולם פסולה דאוריימתא והא דאמר בפרק חומר בקדש (חגיגה דף כא:) הה' מחרוטות לית להו דרבא דטומאה דאוריימתא ר"מ ל"ג דאוריימתא ואפילו גרסינן דאוריימתא ה"פ דבה"ג בחולין ליכא דרבא דטומאה דאוריימתא דרחוק הוא מטומאה ומה שמדקדק בקונטר' בפסחים דלא משכח רביעי בקדש למ"ד טומאת משקה לטמא אחרים לאו דאוריימתא ואין אוכל מטמא אוכל דהיאך יכול לבא לידי רביעי שרץ כלי וכלי אוכל ואוכל משקה הרי אין כאן אלא שלשה ואין זה קושיא דמשכחת ליה שפיר ע"י עליס ולבונה ואע"ג דר"ל מיבעי ליה לקמן אי מהני מיבת הקדש למימני ביה ראשון ושני ההוא אמורא דאמר בפסחים דאין אוכל מטמא אוכל סבר דטוען בו ראשון ושני

ור"ל סבר דאוכל מטמא אוכל): **בחולין** שנעשו על טהרת תרומה ואמאי הא לאו קדש בקודש הוא. ג"ל דהאי מקשה סבר דטעמא יז) הוא דהאוכל שלישי שני הוי משום דכיון דלא מהר לשומרו מליטמא ליגע בשני איכא לספוקי נמי דלמא נגע בראשון וסבר כעולא דבנעשו על טהרת הקדש נמי שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אצל קדש אלא שמירת תרומה משיבה לשמירה אצל קדש ורבי יצחק משני דוקא בשלישי הנעשה על טהרת תרומה הוי אוכלו שני דטהרתה טומאה היא אצל הקדש אבל שלישי הנעשה על טהרת הקדש הוי אוכלו טהור לאכול בקדש כמו שאינו עושה רביעי ולדידיה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש ולהכי קאמר מגע תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי סברת המקשה ומייתי מבגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש ואין נראה לו לחלק בין מדרסות לפירי ורבא משני דיש לחלק ולא חיישינן בפירי שמא נגע במדרס נ"ל: שמא

מסורת הש"ס

ח) [זבחים לט:] [ופס לישנא אחרא יוחנן]. ט) חגיגה יח: [נדה לג:]. י) [ויקרא יא]. יא) ע"ז על טהרת תרומה פל"ב. יב) בכ"מ: יוחנן, מאי לאו דענגע כו. רש"ל. יג) ל"ל מיתר בקודש. יד) ל"ל בפ' כל שעה דף לה.. טו) [ל"ל בית שמאי דף מו:]. יז) [וע"ש תוס' פסחים יט. ד"ה אלמא ותוס' חגיגה כג: ד"ה והא ותוס' מנחות כח. ד"ה ולאו ותוס' זבחים לד. ד"ה ואפילו].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אליכא כזית וכו' ולאפי' בחולין מהני שני. נ"ב פי' כשנעשו על טהרת תרומה: (ב) ד"ה אלא וכו' דעביד: (ג) תוס' ד"ה לאוכל וכו' אבל אוכל שלישי: (ד) ד"ה אין לך וכו' לר' חנן דפ"ק דפסחים ולאפי' רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן דפליג:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) תר"ד באוכל וכו'. דהאוכל חמור ממגע דהש. נ"ב עיין מהרש"א מהדורא בתרא שכתוב הלחמי ידלא כחתני מהר"מ שם: ב) באר"ד הייגו אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש. נ"ב עיין מהרש"א מהדורא בתרא והוא שם אלא כמקומו:

מוסף רש"י

האוכל שלישי של תרומה עצמה. וכ"ש שלישי של חולין שנעשו על טהרת תרומה, אסור לאכול ומותר ליגע. בתרומה, דאינו נעשה נוסף אלא שלישי כמו המאכל שאכל ואסור לאכול תרומה אבל מותר ליגע (בחולין צט:). מדרס. אם הטיתאה לטמא אדם וכלים כמדרס הזב שמטמא אדם וכלים כדמתניב (ויקרא טו) ואם אשר יגע כמשכבי יכבס בגדיו. לפרושין. לאוכלי חולין בטהרה (חגיגה יח:) כלומר כשם שמדרס מטמא אדם ובגדים כך בגדי עם הארץ מדרס לפרושים (נדה יג:). לאוכלי תרומה. כהנים, וכל אלו מעלות מדברי סופרים שאמרו שאין שמירת טהרתן של אלו תשובה שמירה אצל אלו, ומתוך שהן אלו אצל אלו כאלו לא שמריה, נמלו הכן בנבדיהן שמא יבבה בהן אשמו מה והרי הן מדרס הנדה (חגיגה שם).

עין משפט נר מצוה

צה א מיי' פי"ח מהל' שאר אבות הטומאה הלכה יא:
צו ב מיי' שם הל"ב:
צז ג מיי' שם פי"ג הל"ב ופי"ח מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה ח:
צח ד מיי' פי"ג מהל' שאר אבות הטומאה הלכה ח:
צט ה מיי' שם ופי"ב שם הלכה ד:

שיטה מקובצת

א) דאמרינן בפ' בתרא דיומא אל תטמאו בהם: ב) ואי מדר' יונתן וכו': ג) הוא דמייתינן לה והיא גופה: ד) וקס"ד דב"ש חולין: ה) והא דאמרי' בפ' ב"ש גבי והבשר לרבות: ו) נ"ל דהאי מקשה סבר דטעמא דהאוכל שלישי הוי שני משום דכיון:

רבינו גרשום

אסור לאכול ומותר ליגע. כלומר אסור לאכול תרומה ומותר ליגע: אלא קודש מקודש בלבד. כלומר אם אכל שלישי של קדש ממש: מדרס לפרושים. כלומר טמאים לחכמים כבגדים שהן מושב הזב:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com